

ONDERWIJS- en EXAMENREGELING

ROC MONDRIAAN

BRIN nummer: 27GZ

Naam school	School voor Handel
Kwalificatie	Ondernemer detailhandel
Kwalificatiedossier	Ondernemer detailhandel 2013
Niveau	4
Crebonummer	90290
Cohort	2013
Leerwegen en opleidingsvarianten BOL	Aantal leerjaren 3

INLEIDING.....	3
1. OPLEIDING	4
1.0 Je school.....	4
1.1 Inhoud van de opleiding	4
1.2 Inrichting van de opleiding.....	5
1.3 Beroepspraktijkvorming (BPV)	9
1.4 Loopbaan en burgerschap.....	10
1.5 Nederlands	11
1.7 Rekenen	12
1.8 Studieduur, studiebelasting en onderwijsprogrammering	13
1.9 Begeleiding en ondersteuning	13
1.10 Studievoortgang en toetsing.....	14
1.11 Klachtenprocedure en beroepsprocedure	17
1.12 Gedragscode	17
1.13 Mondriaanpas	19
1.14 Lesrooster en aanwezigheid.....	19
1.15 Reglementen	20
2. EXAMINERING	21
2.1 Kwalificatiedossier	21
2.2 Examenprogramma	21
2.3 Diploma-eisen.....	24
2.4 Nederlands	24
2.5 Engels.....	25
2.6 Rekenen	25
2.7 Examenreglement.....	26
2.8 Examencommissie en onvoorziene gevallen	26
2.9 Beroepsprocedure	26
BIJLAGEN.....	27
1. Enkele belangrijke begrippen	28
2. centraal examenreglement beroepsopleidingen roc mondriaan	30
3. Examencommissie.....	35
4. Commissie van Beroep voor de Examens	35
5. Klachtencommissie ROC Mondriaan.....	35
6. Niveaubeschrijvingen Nederlands	36
7. Niveaubeschrijvingen Moderne Vreemde Talen	37
8. Beschrijving rekenvaardigheden	38
9. Beschrijving competenties	39

INLEIDING

Beste student,

De Onderwijs- en Examenregeling (afgekort: Oer) is geschreven om je inzicht te geven in de opleiding waarvoor je je hebt ingeschreven bij ROC Mondriaan. Het is belangrijk om deze Oer goed te lezen en er regelmatig dingen in op te zoeken, omdat het een naslagwerk is tijdens je studie. In de Oer staat ook vermeld wat je van de school kunt verwachten en wat de school van jou verwacht. Met andere woorden: wat je rechten en plichten zijn als student van Mondriaan.

Deze Oer bestaat uit twee delen. In het hoofdstuk *Opleiding* staat beschreven wat je tijdens de opleiding leert en lees je over onze werkwijze. Ook krijg je informatie over het beroep waarvoor je wordt opgeleid en over hoe de opleiding is ingericht. In het hoofdstuk *Examinering* staat hoe en wanneer wordt beoordeeld of je voldoende geleerd hebt. Als blijkt dat je aan de eisen voldoet, krijg je het diploma.

Bij deze Oer hoort het Centraal Examenreglement Beroepsopleidingen ROC Mondriaan (bijlage 2). In dit reglement zijn de rechten en plichten van jou, de student, en van de school, ROC Mondriaan, ten aanzien van de examinering vastgelegd.

Deze Oer is geldig voor het cohort dat op het voorblad vermeld staat (een cohort is een groep studenten die in hetzelfde studiejaar aan een bepaalde opleiding begint).

De Oer wordt gepubliceerd voordat de opleiding start en is te downloaden van de website van ROC Mondriaan: www.rocmondriaan.nl. Als zich wijzigingen voordoen, word je daar schriftelijk van op de hoogte gesteld. De wijzigingen worden opgenomen in de online versie van de Oer. De meest actuele versie is dus te vinden op de bovengenoemde website.

De opleiding die in deze Oer beschreven wordt, werkt volgens de uitgangspunten van de Beroepsgerichte Kwalificatiestructuur MBO. Het gaat er niet alleen om dat je kennis verwerft, maar ook dat je deze kennis weet toe te passen in je beroep, dat je de houding aanneemt die past bij je beroep en dat je inzicht hebt om problemen op te lossen die je in je beroep zult tegenkomen.

Jouw opleiding valt onder het aanbod van de School voor Handel

Veel succes bij het doorlopen van deze opleiding.

De heer G. Klapper
Onderwijsmanager School voor Handel

1. OPLEIDING

1.0 Je school

Je volgt een beroepsopleiding bij de School voor Handel. Je volgt de lessen in het schoolgebouw aan het Leeghwaterplein 72 te Den Haag. Jouw afdeling BOL niveau 3/4 telt ongeveer 300 studenten en er werken 18 docenten. De onderwijsmanager van de school heeft de leiding. Zijn naam is de heer Klapper.

1.1 Inhoud van de opleiding

De Ondernemer detailhandel werkt als zelfstandige in de detailhandel in uiteenlopende winkelformules binnen het MKB in zowel de food als non-food sector. De Ondernemer detailhandel geeft leiding aan een kleine zelfstandige onderneming. Voor het voeren van een goed beleid stelt hij een ondernemingsplan op met alle ideeën, gegevens en cijfers die van belang kunnen zijn. Hij formuleert het beleid op het gebied van commercie, financiën, organisatie, personeel en logistiek.

Met de verzorging van zijn winkel, assortimentskeuze, persoonlijk contact met de klant en een goede serviceverlening zorgt hij voor klantenbinding en het behalen van goede omzetresultaten. De Ondernemer detailhandel voert de werkzaamheden op de werkvloer zelf uit en wordt daarbij soms ondersteund door medewerkers. Deze begeleidt, stimuleert en motiveert hij om als vakman in het vakgebied werkzaam te zijn.

De Ondernemer detailhandel zorgt verder voor een netwerk om zijn positie op de markt te versterken. Hij onderhoudt hiervoor contacten met verschillende spelers in het veld. De Ondernemer detailhandel heeft een uitvoerende en aansturende rol en is verantwoordelijk voor zijn eigen takenpakket, voor zijn medewerkers en de resultaten van zijn onderneming. De Ondernemer detailhandel als koersbepaler combineert en bedenkt oplossingsgerichte procedures om zijn onderneming op te zetten, voort te zetten of uit te breiden.

Een beginnende Ondernemer detailhandel zal in veel gevallen na zijn opleiding eerst in andermans bedrijf gaan werken om ervaring op te doen en pas later in zijn loopbaan een eigen onderneming opstarten. Als ondernemer detailhandel zal hij zeer zelfstandig te werk moeten kunnen gaan, aangezien hij in de meeste gevallen geen mentor binnen zijn eigen onderneming heeft. Hij kan hiervoor wellicht wel gebruikmaken van collega-ondernemer detailhandels of zijn netwerk. Bij de start van zijn onderneming zal de Ondernemer detailhandel niet altijd personeel in dienst hebben. Afhankelijk van de groei en de grootte van de onderneming zal de Ondernemer detailhandel personeel in dienst nemen.

Gedurende je opleiding komen de volgende kerntaken met bijbehorende werkprocessen aan bod.

Kerntaak 1: Maakt een ondernemingsplan en bewaakt het ondernemingsbeleid

- 1.1 Bepaalt het (toekomst)beeld van de onderneming
- 1.2 Geeft de onderneming vorm
- 1.3 Regelt het financiële gedeelte (van het opstarten) van de onderneming
- 1.4 Maakt een exploitatie- en liquiditeitsbudget
- 1.5 Bewaakt de financiële positie van de onderneming
- 1.6 Analyseert de verkoopcijfers en onderneemt actie
- 1.7 Positioneert en/of innoveert de onderneming
- 1.8 Koopt in voor de onderneming (producten en/of diensten)
- 1.9 Bepaalt de personeelsbehoefte
- 1.10 Voert overleg met medewerkers

Kerntaak 2: Beheert en verzorgt goederenstroom en voorraad

- 2.1 Beheert en verzorgt goederenontvangst

- 2.2 Beheert en verzorgt goederenopslag
- 2.3 Bouwt artikelpresentaties op en verzorgt deze
- 2.4 Bewaakt de voorraad en bestelt
- 2.5 Maakt inkoopplannen voor het assortiment
- 2.6 Beheert en verzorgt winkel en/of opslagruimte

Kerntaak 3: Begeleidt verkoopactiviteiten en voert deze ook uit

- 3.1 Ontvangt en benadert klanten
- 3.2 Adviseert en voert verkoopgesprek
- 3.3 Levert branchespecifiek maatwerk
- 3.4 Verwerft opdrachten/klanten, stelt offertes op en/of onderhandelt
- 3.5 Plaatst een bestelling voor de klant
- 3.6 Handelt klachten af

Kerntaak 4: Handelt kassatransacties af en/of leidt deze

- 4.1 Beheert het afrekensysteem
- 4.2 Informeert de klant over de verkoopafdeling
- 4.3 Bedient het afrekensysteem
- 4.4. Sluit het afrekensysteem en verzorgt de geldadministratie

1.2 Inrichting van de opleiding

In elk schooljaar zijn er 8 blokken van 5 weken ingeroosterd. Per blok werk je aan opdrachten met het daarbij behorende lesmateriaal en volg je lessen

Studieplanning 2013-2014 Manager Handel jaar 1

Blok	VL1	VL2	VL3	LB	REKENEN	NED	ENG
Blok 1	Leren solliciteren Opdracht Sollicitatie en CV	Verkopen Opdrachten uit werkboek fase 2	Kennismaken, lesmethode Beroepsbeelden beroepshouding	Opdracht Politiek Gezond leven, fitness	Breuken (in combinatie met Getallen) TOA toets	Lezen TOA	TOA Toets Engels instaptoets Lezen en Luisteren 20/20 Business English Werkboek B1 en Handboek 20/20 Unit 1 : Welcome to the shop!
Blok 2	Regels en arbeidsvoorwaarden Opdrachten uit werkboek fase 1 Toets Regels en arbeidsvoorwaarden	Verkopen Opdrachten uit werkboek fase 2 Kennistraining Verkopen Toets Verkopen	Gezond leven Opdracht Gezond leven	Opdracht Branche kiezen BPV	Breuken (in combinatie met getallen) Toets Getallen	Lezen Computervaardigheden Toets Lezen 2F	Case 1: On the shop floor: toets woordjes en Toets Lezen B1
Blok 3	Goederen ontvangen en opslaan Opdrachten uit werkboek fase 2 Kennistraining Goederen ontvangen en opslaan	Verkoop afhandelen Opdrachten uit werkboek fase 2 Kennistraining Verkoop afhandelen	Branche kennis Branche opdracht 1		Verhoudingen (in combinatie met breuken en getallen)	Luisteren Woordenschat	20/20 Business English Werkboek B1 en Handboek Unit 2: How may I help you? Unit 3: Keeping the customer satisfied
Blok 4	Goederen ontvangen en opslaan Opdrachten uit werkboek fase 2 Introductie Webshop Toets Goederen ontvangen en opslaan Hertoets Regels en arbeidsvoorwaarden	Verkoop afhandelen Opdrachten uit werkboek fase 2 Verkoopresultaat Toets Verkoop afhandelen Hertoets Verkopen	Winkel aanvullen		Verhoudingen (in combinatie met breuken en getallen) Toets Verhoudingen Hertoets Getallen	Luisteren Woordenschat Toets Luisteren 2F Hertoets Lezen 2F	Case 2: May I ask you something?: toets woordjes Case 3: Customer satisfaction: toets woordjes en Toets Luisteren B1 Hertoets Lezen B1
Blok 5	Detailhandelsmarketing Opdrachten uit werkboek fase 1	Verkoopresultaat Brutowinst	Winkel aanvullen Tijdelijke presentaties Opdracht Winkel aanvullen		Procenten (in combinatie met verhoudingen, breuken en getallen)	Schrijven Spelling, Stijl en Formuleren	20/20 Business English Werkboek B1 en Handboek 20/20 Unit 4: Knowing your business
Blok 6	Detailhandelsmarketing Opdrachten uit werkboek fase 1 Toets Detailhandelsmarketing	Verkoopresultaat Brutowinst Inkoopwaarde van de omzet Toets Verkoopresultaat: Brutowinst Hertoets Verkoop afhandelen	Tijdelijke presentaties Opdracht Tijdelijke presentaties		Procenten (in combinatie met verhoudingen, breuken en getallen) Toets Procenten Hertoets Verhoudingen	Schrijven Spelling, Stijl en Formuleren Toets Schrijven 2F Hertoets Luisteren 2F	Case 4: Garden Leisure presents: toets woordjes en grammatica Toets Schrijven B1 Hertoets Luisteren B1
Blok 7	Detailhandelsmarketing Opdrachten uit werkboek fase 1 Webshop: je eigen webwinkel Hertoets Detailhandelsmarketing	Verkoopresultaat Inkoopwaarde van de omzet Verkoopprognose Toets Verkoopresultaat: IWO en prognose Hertoets Verkoopresultaat: Brutowinst	Verkooptechniek Verkooptraining 1		Meekunde Toets Meekunde 3F Hertoets Procenten	Spreken Presenteren, Instructie Toets Spreken 2F en Gesprekken 2F Hertoets Schrijven 2F	Webquest: Shopping Mall Hertoets Schrijven B1
Blok 8	Webshop: je eigen webwinkel Opdracht Webshop	Vervolg van vorige blok Hertoets Verkoopresultaat: IWO en prognose	Afronding		Vervolg van vorig blok Hertoets Meekunde 3F	Gesprekken Tweegesprekken, Hertoets Spreken 2F en Gesprekken 2F	Webquest Shopping Mall presentaties (Spreken B1) Toets Gesprekken B1 (rooster)

Studieplanning 2013-2014 Manager Handel jaar 2

Blok	VL1	VL2	VL3	BE	REKENEN	NED	ENG
Blok 1	Voorraad en bestellen	Organisatiestructuur Organisatievormen Peroneelsplan	Artikelpresentaties	Exploitatieoverzicht Exploitatiekosten	Meetskunde	Sprekken	20/20 Business English Werkboek B1 en Handboek Unit 1: Welcome to the shop! Unit 2: How may I help you?
Blok 2	Voorraad en bestellen	Arbeidsrecht Human Resource Management Doorstromen en uitstroom	Artikelpresentaties Opricht Artikelpresentaties Promotie op de winkelvloer	Vervolg van vorige blok	Meetskunde	Sprekken	Case 1: On the shop floor: toets woordjes en Case 2: May I ask you something?: toets woordjes en
	Toets Voorraad en bestellen	Toets Organisatie en personeel		Toets exploitatiekosten	Toets Meetskunde 3F.2	Toets Sprekken 3F	
Blok 3	Verkoopresultaat	Managementproces Beslissingen en model Leidinggeven	Promotie op de winkelvloer Opricht Promotie op de winkelvloer	Budgettering Verschillenanalyse	Verbanden	Grammatica, Spelling Stijl, Formuleren	20/20 Business English Werkboek B1 en Handboek 20/20 Unit 3: Keeping the customer satisfied Webquest "Run your Shop"
Blok 4	Verkoopresultaat	Begeleidingsproces Motiveren Conflicten	Commerciële presentatie	Vervolg van vorige blok	Verbanden	Grammatica, Spelling Stijl, Formuleren	Case 3: Customer satisfaction: toets woordjes en Webquest "Run your Shop" presentaties
	Toets Verkoopresultaat Hertoets Voorraad en bestellen	Toets Management en leidinggeven Hertoets Organisatie en personeel		Toets Budgettering Hertoets exploitatiekosten	Toets Verbanden 3F.1 Hertoets Meetskunde 3F.2	Toets Gramm, spelling, stijl, formuleren Hertoets Sprekken 3F	Examen Lezen B1 (generiek & beroepsspecifiek)
Blok 5	Bedrijfsadministratie	Goederenontvangst Goederenopslag Voorraadbeheer	Commerciële presentatie Opricht Commerciële presentatie	Constante en variabele kosten Break-even omzet en afzet	Verbanden	Gesprekken	20/20 Business English Werkboek B1 en Handboek 20/20 Unit 4: Knowing your business Unit 5: Orders are orders
Blok 6	Bedrijfsadministratie	Bestellen Derving Voorraadinventarisatie	Marketing	Veiligheidsmarge Break-even en besluitvorming	Verbanden	Gesprekken	Case 4: Garden Leisure presents: toets woordjes en grammatica Case 5: Troubleshooting: toets woordjes en
	Toets Bedrijfsadministratie 1 Hertoets Verkoopresultaat	Examen KT2 Goederen Hertoets Management en leidinggeven		Toets Kosten en Break-even Hertoets Budgettering	Toets Verbanden 3F.2 Hertoets Verbanden 3F.1	Toets Gesprekken 3F Hertoets Gramm, spelling, stijl, formuleren	Examen Schrijven A2 (generiek) Herexamen Lezen B1 (generiek & beroepsspecifiek)
Blok 7	Bedrijfsadministratie	Afronding Management Afronding Goederen Begeleiding Marketingplan	Marketing Marketingplan	Bedrijfsadministratie	Verhoudingen algemeen	Project "een eigen bedrijf"	Examen Gesprekken en Sprekken A2 (generiek) (rooster)
	Hertoets Bedrijfsadministratie 1	Herexamen KT2 Goederen		Hertoets Kosten en Break-even	Toets Verhoudingen algemeen Hertoets Verbanden 3F.2	Hertoets Gesprekken 3F	Herexamen Schrijven A2 (generiek)
Blok 8	Vervolg van vorige blok	Afronding	Vervolg van vorige blok	Vervolg van vorige blok	Verhoudingen algemeen	Project "een eigen bedrijf"	Herexamen Gesprekken en Sprekken A2 (generiek)
					Hertoets Verhoudingen algemeen	Inleveren Project "een eigen bedrijf"	

Studieplanning 2013-2014 Manager Handel jaar 3 koptraject

Blok	BE	CEP	MAN	MKT	REKENEN	NED	ENG
Blok 1	Vermogensbehoefte Financiering en plan	Comm. presentatie in het marketingplan	Verzekeringen Overeenkomsten	Toets Vestigingsplaats	Verbanden 3F	Enquête (2.4) ViaStarttaal 4F, Spelling	Opdrachten Lezen/Luisteren/Schrijven
Blok 2	Liquiditeitsbudget	Comm. presentatie in het marketingplan	Consumentenrecht	Toets Marktonderzoek Hertoets Vestigingsplaats	Verbanden 3F	Syllabus werkwoordspelling ViaStarttaal 4F, Werkwoordspelling	Vervolg van vorige blok
	Toets Liquiditeitsbudget				Toets Verbanden 3F	Toets Schrijven 3F	Examen B1: Lezen Examen B1: Luisteren Examen A2: Schrijven
Blok 3	Financiële kengetallen Theoretische consumentenprijs Hertoets Liquiditeitsbudget (week 52)	Promotie en het marketingplan Commerciële presentatie in de winkel	Ondernemingsvormen	Toets Assortiment Hertoets Marktonderzoek	Meetkunde 3F	Een leidinggevende interviewen (2.3) ViaStarttaal 4F, Luisteroefeningen	Opdrachten Lezen/Spreken/Schrijven
Blok 4	Vaste opslagmethode Directe en indirecte kosten	Promotie en het marketingplan	Ondernemingsvormen	Toets Inkoop Hertoets Assortiment	Meetkunde 3F Voorbereiding COE COE Rekenen 3F (week 6)	Lezen ViaStarttaal, Luisteroefeningenn	Vervolg van vorige blok
	Toets Investeren en kengetallen		Toets Recht en management		Toets Meetkunde 3F Hertoets Verbanden 3F	Toets Lezen 3F Toets Luisteren 3F Hertoets Schrijven 3F	Herexamen B1: Lezen Herexamen B1: Luisteren Herexamen A2: Schrijven
Blok 5	Bedrijfsadministratie Hertoets Investeren en kengetallen (week 7) Examen KT1 Bedrijfseconomie (week 11)	Commerciële presentatie in de winkel	Beslissingen en model Leidinggeven, motiveren	Toets Prijs Hertoets Inkoop	Gegevensverwerken en Statistiek	Debat (2.1) en Betoog ViaStarttaal 4F, Leesvaardigheid COE 3F Lezen en Luisteren (week 7)	Opdrachten Schrijven/Spreken
Blok 6	Bedrijfsadministratie	Commerciële presentatie in de winkel	Klachtenbehandeling en serviceverlening	Toets Distributie Hertoets Prijs	Gegevensverwerken en Statistiek Her COE Rekenen 3F (week 16)	Spreken en Gesprekken Her COE 3F Lezen en Luisteren (week 17)	Vervolg van vorige blok
	Examen KT1 Bedrijfsadministratie Herexamen KT1 Bedrijfseconomie	Toets Commerciële presentatie	Toets Coördineren en leidinggeven Hertoets Recht en management		Hertoets Meetkunde 3F	Hertoets Lezen 3F Hertoets Luisteren 3F	Examen B1: Schrijven
Blok 7	Begeleiding ONP/BLP	Begeleiding ONP/BLP	Begeleiding ONP/BLP	Hertoets Distributie Begeleiding ONP/BLP	Gegevensverwerken en Statistiek	Begeleiding ONP/BLP	Examen A2: Spreken en Gesprekken combi (dag) Examen B1: Spreken en Gesprekken combi (dag)
	Herexamen KT1 Bedrijfsadministratie	Hertoets Commerciële presentatie	Hertoets Coördineren en leidinggeven		Toets Gegevensverwerken en Statistiek	Toets Spreken en Gesprekken 3F (tijdens presentatie ONP/BLP)	Herexamen B1: Schrijven
Blok 8	Afronding	Afronding	Afronding	Afronding	Afronding	Begeleiding ONP/BLP	Herexamen A2: Spreken en Gesprekken combi (dag) Herexamen B1: Spreken en Gesprekken combi (dag)
					Hertoets Gegevensverwerken en Statistiek	Hertoets Spreken en Gesprekken 3F (tijdens presentatie ONP/BLP)	

1.3 Beroepspraktijkvorming (BPV)

Je leert niet alleen op school, maar ook in de praktijk, d.m.v. de BPV, de Beroeps Praktijk Vorming. De BPV is een verplicht onderdeel van je opleiding en moet voldoende worden afgesloten om je diploma te behalen. Het aantal uren BPV per jaar vind je in het overzicht van 1.8: Studieduur, studiebelasting en onderwijsprogrammering.

Waar

Je krijgt van de school vooraf informatie over de BPV en je wordt geholpen met het vinden van een BPV bedrijf. De BPV mag alleen plaatsvinden bij een door het kenniscentrum erkend leerbedrijf. Tijdens de voorlichting over de BPV krijg je informatie wat een erkend leerbedrijf is en waar deze te vinden zijn. Omdat het erkende leerbedrijven zijn, weet de school dat de BPV voldoende kwaliteit zal hebben.

Begeleiding

In het bedrijf word je begeleid door de praktijkopleider van dat bedrijf. Door school wordt je begeleid door een docent, de BPV begeleider. Dit gebeurt door je 2 x per jaar te bezoeken op jouw BPV bedrijf en minimaal 2 x per jaar telefonisch contact te hebben met je praktijkopleider.

Vanzelfsprekend word je door de opleiding voorbereid op de BPV. Door middel van verschillende opdrachten en voorlichting over de BPV wordt er voor gezorgd dat je de BPV goed voorbereid in kunt gaan.

Problemen tijdens de BPV

Wanneer je tijdens je BPV problemen hebt, probeer je deze problemen eerst op te lossen met de praktijkopleider van het bedrijf. Is dit niet mogelijk dan neem je contact op met je BPV-begeleider van school en kom je er niet uit dan met de BPV-coördinator van school.

BPVO

Voordat je aan de BPV begint moet er een BPVO (Beroeps Praktijk Vormings Overeenkomst) worden opgemaakt. De school, het bedrijf en jijzelf (en je ouders/verzorgers als je nog geen 18 jaar bent) ondertekenen die overeenkomst. Pas dan begin je aan een erkende BPV. Als je geen BPVO hebt tellen de gemaakte uren BPV NIET mee!

In de BPVO staat o.a. aangegeven aan welke kerntaken en werkprocessen je gaat werken, hoe de begeleiding geregeld is, jouw rechten en plichten en die van het leerbedrijf en de opleiding, enz.

BPV-informatiegids

Bij de start van je opleiding krijg je een BPV-informatiegids uitgereikt, waarin je informatie krijgt over:

- de inhoud en inrichting BPV
- de begeleiding tijdens de BPV door de school en het leerbedrijf
- het aantal uur BPV per leerjaar
- de voorbereiding op de BPV
- het uitvoeren van opdrachten tijdens de BPV
- de afsluiting en beoordeling van de BPV
- het oplossen van problemen tijdens BPV

Wanneer is de BPV voldoende?

Om je diploma te behalen, moet je BPV ieder jaar met een voldoende zijn afgesloten. Dit betekent dat je moet voldoen aan onderstaande criteria:

1. Je hebt een goedgekeurde Beroepspraktijkovereenkomst (BPVO)
2. Je hebt het gevraagde aantal uren BPV (aantonbaar) gemaakt
3. Alle BPV-beoordelingen door het bedrijf zijn ingevuld en ondertekend
4. Alle gevraagde BPV-opdrachten zijn gemaakt en met een voldoende beoordeeld

Voortijdige beëindiging van de BPV

Wanneer er sprake is van voortijdige beëindiging van de BPV, dan meld je dat onmiddellijk bij je studieloopbaanbegeleider. Wanneer je niet direct naar een ander BPV bedrijf kunt, dan ben je op school aanwezig. Je studieloopbaanbegeleider zal samen met jou en de BPV-coördinator naar een oplossing zoeken en je helpen bij het vinden van een ander BPV-bedrijf.

1.4 Loopbaan en burgerschap

Loopbaan en Burgerschap

De school heeft de taak jou voor te bereiden op de toekomstige arbeidsmarkt. Tijdens je opleiding leer je de vaardigheden, kennis en beroepshouding die nodig zijn voor het beroep dat je wilt gaan uitoefenen, maar ook de kennis, houding en vaardigheden die je voorbereiden op deelname aan de maatschappij.

Loopbaan

Om je voor te bereiden op je toekomstige loopbaan leer je tijdens je opleiding na te denken en te beslissen over zaken als:

- Waar ben ik goed in?
- Wat voor een baan/werkplek zoek ik?
- Welke mogelijkheden heb ik nu wat moet ik (nog) leren of ondernemen om dit doel te bereiken?
- Wat zouden de dilemma's kunnen zijn?
- Welke contacten heb ik nodig?
- Hoe kan ik mijn eigen loopbaan sturen?

Burgerschap

De school bereid je ook voor op je rol als burger in de maatschappij. Het onderdeel Burgerschap bestaat uit 4 delen, ook wel dimensies genoemd:

- De politiek-juridische dimensie
- De economische dimensie (de werknemer en de consument)
- De sociaal-maatschappelijke dimensie
- De dimensie vitaal burgerschap

Bij iedere dimensie worden verschillende onderwerpen behandeld.

De politiek-juridische dimensie

Er worden onderwerpen behandeld als democratie en dictatuur, de rechtsstaat, de rol van de overheid, politieke stromingen, de invloed van de Europese Unie, de invloed van de (massa)media, enz.

De economische dimensie, de werknemer

Er worden onderwerpen behandeld als de maatschappelijke functies van arbeid, arbeidsverhoudingen, de rol van de vakorganisaties, de rol van de overheid op het gebied van arbeid, enz.

De economische dimensie, de kritische consument

Er worden onderwerpen behandeld als de verzorgingsstaat en de consumentenmarkt, budgettering, duurzame consumptie en productie, de invloed van de media op het koopgedrag, enz.

De sociaal-maatschappelijke dimensie

Er worden onderwerpen behandeld als de grondrechten en plichten in Nederland, kenmerken van de verschillende (sub)culturen in Nederland, ethisch en integer handelen, het doel en de invloed van sociale en professionele netwerken, enz.

De dimensie vitaal burgerschap

Er worden onderwerpen behandeld als je eigen leefstijl, gezondheidsrisico's, activiteiten ondernemen die bijdragen aan een gezonde leefstijl, voeding, drugs, enz.

Wanneer is Loopbaan en Burgerschap voldoende?

Tijdens de opleiding moet je aantonen dat je hebt voldaan aan de inspanningsverplichting die geldt voor Loopbaan en Burgerschap. Dit doe je door het maken van opdrachten voor het vak Loopbaan en Burgerschap. Wanneer je deze opdrachten voldoende uitvoert, levert dit een bewijs op dat je aan je inspanningsverplichting hebt voldaan. Dit is nodig voor het behalen van het diploma.

1.5 Nederlands

Bij deze opleiding worden eisen gesteld aan de beheersing van het Nederlands. Deze eisen zijn vastgesteld op 3F niveau volgens het referentiekader Taal en Rekenen.

Generieke en Beroepsspecifieke eisen Nederlands :

Vaardigheid \ Niveau	Luisteren	Lezen	Gesprekken voeren	Spreken	Schrijven
3F	x	x	x	x	x

Het onderwijsprogramma voor Nederlands begint met een taaltoets om jouw niveau te bepalen. Tijdens de gehele opleiding krijg je lessen Nederlands aangeboden. In deze lessen werk je aan het onderhouden of verhogen van je taalniveau voor de vijf taalvaardigheden. Door middel van toetsing wordt jouw ontwikkeling bijgehouden. De uitkomst van deze toetsen wordt ook gebruikt om het lesprogramma eventueel aan te passen. Tijdens de lessen en tijdens de onbegeleide uren kun je ook met behulp van de computer een eventuele achterstand inhalen.

Het programma voor Nederlands wordt afgesloten met examens. (zie voor het programma en planning hoofdstuk 2.2). Een beschrijving van het taalniveaus vind je in bijlage 6)

1.6 Moderne vreemde talen

De beroepsspecifieke taaleisen en de generieke eisen worden geëxamineerd met een instellingsexamen.

1.6.1 Generieke exameneisen Engels

Voor het beroep geldt dat je voor Engels de volgende niveaus moet behalen. Deze zijn:

MBO 4 Generieke uitstroomseisen Engels

Vaardigheid \ Niveau	Luisteren	Lezen	Gesprekken voeren	Spreken	Schrijven
B1	x	x			
A2			x	x	x

1.6.2 Beroepsgerichte exameneisen Engels

Voor jouw opleiding moet er ook voor het beroep Engels worden beheerst. In onderstaande tabel zijn de beroepsgerichte uitstroomseisen aangegeven.

MBO 4 Beroepsgerichte uitstroomseisen Engels

Vaardigheid \ Niveau	Luisteren	Lezen	Gesprekken voeren	Spreken	Schrijven
B1	x	x	x	x	x
A2					

Het programma voor Engels wordt afgesloten met examens. Daar waar mogelijk worden deze taalvaardigheden geëxamineerd tijdens de examinering van de kerntaken. De niveaubeschrijvingen van de Moderne Vreemde Talen kun je vinden in bijlage 7.

1.7 Rekenen

Bij deze opleiding worden eisen gesteld aan de beheersing van het Rekenen. Deze eisen zijn vastgesteld op 3F niveau volgens het referentiekader Taal en Rekenen (zie paragraaf 1.7.1; generieke eisen) en de eisen vermeldt in het kwalificatiedossier voor het beroep (zie paragraaf 1.7.2; beroepsgerichte eisen)

1.7.1 Generieke exameneisen rekenen

Voor de vier rekenvaardigheden moet het niveau 3F behaald worden. Deze zijn:

Vaardigheid Niveau	Getallen	Verbanden	Metten en meetkunde	Verhoudingen
3F	x	x	x	x

Het onderwijsprogramma voor rekenen begint met een rekentoets om jouw niveau te bepalen. Gedurende de gehele opleiding krijg je lessen rekenen aangeboden. In deze lessen werk je aan het onderhouden of verhogen van je niveau voor de vier rekenvaardigheden. Door middel van toetsing wordt jouw ontwikkeling bijgehouden. De uitkomst van deze toetsen is mede bepalend voor het programma dat je volgt. Tijdens de lessen en tijdens de onbegeleide uren kun je ook met behulp van de computer een eventuele achterstand inhalen.

Het programma voor rekenen wordt afgesloten met een examen. (zie voor het programma en planning hoofdstuk 2). Een beschrijving van de vaardigheden vind je in bijlage 8)

1.7.2 Beroepsgerichte exameneisen rekenen

Voor het beroep geldt ook dat je voor rekenen het niveau 3F moet behalen. In de onderstaand schema staat vermeldt welke vaardigheden voor het beroep behaald moeten worden.

Vaardigheid Niveau	Getallen	Verbanden	Metten en meetkunde	Verhoudingen
3F	x	x		x
2F			x	

Tijdens de gehele opleiding wordt rekenen voor het beroep geoefend tijdens projecten/simulatie en beroepsgerichte opdrachten. Daar waar mogelijk worden deze rekenvaardigheden geëxamineerd tijdens de examinering van de kerntaken.

1.8 Studieduur, studiebelasting en onderwijsprogrammering

Leerjaar 1

Blokken	1	2	3	4	5	6	7	8	
BPV	0	0	80	80	80	80	80	80	
Begeleide uren op school	85	85	70	70	70	70	70	40	
Totaal begeleide uren	85	85	150	150	150	150	150	120	
Onbegeleide uren	70	70	70	70	70	70	70	70	
Totaal	155	155	220	220	220	220	220	190	1600 klokuren

Leerjaar 2

Blokken	1	2	3	4	5	6	7	8	
BPV	80	80	80	80	80	80	80	80	
Begeleide uren op school	75	75	75	75	75	75	75	35	
Totaal begeleide uren	155	155	155	155	155	155	155	115	
Onbegeleide uren	50	50	50	50	50	50	50	50	
Totaal	205	205	205	205	205	205	205	165	1600 klokuren

Leerjaar 3

Blokken	1	2	3	4	5	6	7	8	
BPV	80	80	80	80	80	0	0	0	
Begeleide uren op school	80	80	80	80	80	100	100	40	
Totaal begeleide uren	160	160	160	160	160	100	100	40	
Onbegeleide uren	70	70	70	70	70	70	70	70	
Totaal	230	230	230	230	230	170	170	110	1600 klokuren

1.9 Begeleiding en ondersteuning

De studieloopbaanbegeleider

Je wordt tijdens de opleiding begeleid door een studieloopbaanbegeleider. De studieloopbaanbegeleider is jouw eigen persoonlijke begeleider. Met je studieloopbaanbegeleider heb je minimaal 4 keer per jaar een gesprek over de voortgang van je studie. Ook bespreek je met de SLB hoeveel uur je met je studie bezig bent geweest, of je je afspraken bent nagekomen, hoe je studievoortgang verloopt, je eventuele absentie, enz. De studieloopbaanbegeleider heeft de beschikking over een studentvolgsysteem. In dit systeem worden jouw studiepunten, SLB gesprekken, BPV uren, absentie, enz. bijgehouden en vastgelegd. De studieloopbaanbegeleider heeft op deze manier de mogelijkheid om jouw zo goed mogelijk te begeleiden.

De praktijkopleider

De begeleiding tijdens de BPV gebeurt door de praktijkopleider van het BPV-bedrijf. Ook heb je een BPV-begeleider van school. Zie hiervoor ook 1.3 Beroeps Praktijk Vorming

Problemen tijdens de opleiding

Bij vragen en problemen kun je altijd terecht bij je studieloopbaanbegeleider. Wanneer je specifieke problemen hebt, dan kun je advies vragen bij de counselor van de opleiding. Voor vragen op het gebied van studiefinanciering, doorstromen naar een vervolgopleiding, enz. kun je terecht bij de decaan (de IDU coördinator). Ook kan het zijn dat je door je studieloopbaanbegeleider wordt doorverwezen naar de counselor of decaan.

Ouderbetrokkenheid

Er wordt door de opleiding een kennismakingsavond georganiseerd zodat ouders/verzorgenden kennis kunnen maken met de opleiding, je docenten en je studieloopbaanbegeleider. Ook wordt er voor ouders/verzorgenden jaarlijks een mogelijkheid geboden om je studieresultaten te bespreken. Indien je resultaten en/of absentie dit noodzakelijk maken, zal je studieloopbaanbegeleider contact met je opnemen en/of met je ouders/verzorgers. We sturen 4 x per jaar een rapport naar je huisadres. Tot 23 jaar onderhouden we regelmatig contact met je ouders over je voortgang. Wanneer je bezwaar hebt tegen het contact met je ouders dan moet je dit schriftelijk aangeven bij de onderwijsmanager.

1.10 Studievoortgang en toetsing

Tijdens de opleiding worden er toetsen afgenomen. De inhoud van de toetsen zijn voorbereidend voor de examens en hebben daardoor een voorspellende waarde voor het behalen van het diploma. Toetsen zijn bedoeld om de ontwikkeling van de student te volgen. De resultaten van toetsen hebben geen invloed op de resultaten van de examens. De resultaten van de toetsen worden gebruikt voor het studieadvies dat de opleiding geeft.

Gedurende de opleiding wordt je studievoortgang regelmatig met je besproken door de studieloopbaanbegeleider aan de hand van jouw resultaten, je houding en inzet. Deze worden onder meer bepaald door je gedrag in de groep/klas, of je altijd aanwezig bent, afspraken nakomt, etc. Je ontvangt drie keer per jaar een overzicht (rapport) over de voortgang van jouw opleiding. Het studieadvies dat de docenten en je SLB-er geven vind je terug op je rapport bij het onderdeel 'studieadvies'. Dit studieadvies is gebaseerd op je inzet, je aanwezigheid, je beroepshouding en de door jou behaalde resultaten.

Tijdens de BPV wordt je studievoortgang bijgehouden door jezelf, je BPV-docent en je begeleider van het stagebedrijf. Je vult zelfbeoordelingen in en bespreekt deze met je bedrijfsbegeleider, je bedrijfsbegeleider vult tussen- en eindbeoordelingen in en je BPV docent van de school controleert of de juiste procedure is gevolgd en kent de totaalbeoordeling toe en vermeldt deze op je rapport. Alle procedures en formulieren vind je in het 'Werkboek BPV' dat je tijdens de opleiding ontvangt.

Bij de start van je opleiding ontvang je informatie over de Onderwijs- en Examen regeling (Oer). Op basis van de resultaten van de toets- en examenonderdelen uit de Oer kan worden vastgesteld of je studievoortgang voor het betreffende schooljaar voldoende is.

Je houding en gedrag moeten passen binnen de Mondriaan gedragscode en de Mondriaan internetcode. Je kunt deze codes vinden op de website (www.rocmondriaan.nl). In het deelnemersstatuut staan rechten en plichten van de student vermeld, o.a. ten aanzien van de aanwezigheidsplicht bij de lessen, en de mogelijke maatregelen die genomen kunnen worden bij het niet nakomen van deze verplichtingen.

Bij onvoldoende resultaten / houding / inzet / aanwezigheid volgt een gesprek met jou en je studieloopbaanbegeleider. Als dit gesprek niet tot aantoonbare verbetering op de korte termijn leidt, wordt er door je studieloopbaanbegeleider in een tweede gesprek schriftelijke afspraken met je gemaakt. Deze moeten worden ondertekend door jou, je studieloopbaanbegeleider en -indien je jonger bent dan 18 jaar- door een ouder/verzorger.

Als de schriftelijke afspraken niet worden nageleefd, volgt er een gesprek met de onderwijsmanager en de ouder(s) en/of verzorger(s) (indien je jonger bent dan 18 jaar). Dit kan leiden tot een negatief studieadvies en dit komt in je voortgangsdossier. Dit betekent dat je:

- het advies van de onderwijsmanager volgt om een andere opleiding, leerweg of niveau te gaan doen;
- of de gelegenheid krijgt om binnen de door de onderwijsmanager gestelde termijn de afspraken alsnog na te komen. De termijn en gemaakte afspraken worden schriftelijk vastgelegd.

Indien bij de tweede mogelijkheid binnen de afgesproken termijn onvoldoende verbetering optreedt, wordt een schriftelijk bindend negatief studieadvies gegeven. In dat geval wordt de afgesloten onderwijsovereenkomst beëindigd. Ben je het niet eens met het bindend negatief studieadvies dan kun je binnen 2 weken na dagtekening van het besluit van de onderwijsmanager schriftelijk bezwaar aantekenen bij de directeur, de heer A. Hokke.

De directeur kan, nadat hij jou heeft gehoord, het negatieve studieadvies nietig verklaren (je hoeft dan dus niet te stoppen met jouw opleiding) of overnemen. Dit besluit wordt jou schriftelijk medegedeeld en er staat ook in waarom de directeur zo heeft besloten. Ben je het niet eens met dat besluit, dan kun jij je wenden tot de klachtencommissie.

TOETSPLAN Beroepsgericht

Opleiding: Ondernemer detailhandel	Crebo: 90290
Cohort: 2013 (3 jaar)	Kwalificatiedossier: 2013
Leerweg: BOL	

Naam toets	Inhoud	Toetsvorm	Resultaat	blok
			Cijfer of o/v/g	
Vakleer toetsen	Regels en arbeidsvoorwaarden	Schr	cijfer	2
	Verkopen	Schr	cijfer	2
	Goederen ontvangen en opslaan	Schr	cijfer	4
	Verkoop afhandelen	Schr	cijfer	4
	Detailhandelsmarketing	Schr	cijfer	6
	Verkoopresultaat: brutowinst	Schr	cijfer	6
	Verkoopresultaat: IWO en prognose	Schr	cijfer	8
	Voorraad en bestellen	Schr	cijfer	8
	Exploitatiekosten	Schr	cijfer	10
	Organisatie en personeel	Schr	cijfer	10
	Verkoopresultaat	Schr	cijfer	12
	Budgettering	Schr	cijfer	12
	Management en leidinggeven	Schr	cijfer	14
	Bedrijfsadministratie 1	Schr	cijfer	14
	Kosten en Break-even	Schr	cijfer	16
	Vestigingsplaats	Schr	o/v/g	16
	Marktonderzoek	Schr	o/v/g	16
	Liquiditeitsbudget	Schr	cijfer	18
	Assortiment	Schr	cijfer	18
	Inkoop	Schr	cijfer	18
	Investeren en kengetallen	Schr	cijfer	20
	Recht en management	Schr	cijfer	20
	Prijs	Schr	cijfer	20
	Distributie	Schr	cijfer	20
	Commerciële Presentatie	Schr	cijfer	22
	Coördineren en leidinggeven	Schr	cijfer	22

	Nederlands	Deeltoetsen en opdrachten	Schr/mond	cijfer	1 t/m 22
	Rekenen	Getallen 2F	Schr	cijfer	4
		Verhoudingen 2F	Schr	cijfer	6
		Procenten 2F	Schr	cijfer	8
		Meetkunde 2F	Schr	cijfer	10
		Meetkunde 3F	Schr	cijfer	10
		Verbanden 3F	Schr	cijfer	12
		Verhoudingen	Schr	cijfer	16
		Gegevens verwerken en Statistiek	Schr	cijfer	18
	Engels	Deeltoetsen en opdrachten	Schr/mond	cijfer	1 t/m 22

TOETSPLAN Generiek

Opleiding: Ondernemer detailhandel			Crebo: 90290		
Cohort: 2013 (3 jaar)			Kwalificatiedossier: 2013		
Leerweg: BOL					
Naam toets		Inhoud	Toetsvorm	Resultaat	blok
				Cijfer of o/v/g	
1.	Nederlands	Lezen	Schr/digitaal	cijfer	1 t/m 22
		Luisteren	Schr/digitaal	cijfer	1 t/m 22
		Spreken	mond	cijfer	1 t/m 22
		Gesprekken voeren	mond	cijfer	1 t/m 22
		Schrijven	schr	cijfer	1 t/m 22
2.	Rekenen	Getallen, verhoudingen, meten en meetkunde, verbanden	Schr/digitaal	cijfer	1 t/m 22
3.	Engels	Lezen	Schr/digitaal	cijfer	1 t/m 22
		Luisteren	Schr/digitaal	cijfer	1 t/m 22
		Spreken	mond	cijfer	1 t/m 22
		Gesprekken voeren	mond	cijfer	1 t/m 22
		Schrijven	schr	cijfer	1 t/m 22

1.11 Klachtenprocedure en beroepsprocedure

Je kunt een klacht indienen over de volgende onderwerpen:

1. Kwaliteit van onderwijs en begeleiding op school

Wanneer je niet tevreden bent over de kwaliteit van jouw onderwijs of begeleiding op school, bespreek je dit in eerste instantie met je studieloopbaanbegeleider. Als je niet tevreden bent over de afhandeling, dan vraag je een beslissing van de onderwijsmanager. Ben je niet tevreden met de beslissing, dan kan je binnen twee weken een verzoek tot herziening van de beslissing indienen bij de directeur. Tegen de beslissing van de directeur kan een klacht worden ingediend bij de klachtencommissie.

2. Kwaliteit van de begeleiding tijdens de BPV

Wanneer je niet tevreden bent over de kwaliteit van de begeleiding in de beroepspraktijkvorming dan bespreek je dit zo mogelijk met de begeleider van de betreffende organisatie en zo nodig ook met de studieloopbaanbegeleider. Voldoet dit niet aan je verwachtingen, dan vraag je een beslissing van de onderwijsmanager. Ben je niet tevreden met de beslissing van de onderwijsmanager, dan kun je een verzoek tot herziening van de beslissing aanvragen bij de directeur. Tegen de beslissing van de directeur kan een klacht worden ingediend bij de klachtencommissie.

3. (Seksuele) intimidatie, pesten, discriminatie, agressie of geweld

In geval van (seksuele) intimidatie, discriminatie, agressie of geweld kun je een klacht indienen bij de vertrouwenspersoon van ROC Mondriaan, of bij de directeur of de klachtencommissie. De behandeling van dit soort klachten is met speciale voorwaarden omringd.

Een aantal beslissingen is zo belangrijk dat zij genoemd zijn in het Deelnemersstatuut.

1. Bindend negatief studievoorschrift/ Beëindiging onderwijsovereenkomst/ Schorsing en verwijdering

Je kunt bezwaar maken bij de directeur. Tegen de beslissing van de directeur kan een klacht worden ingediend bij de klachtencommissie.

2. Uitslag van een examen

Je kunt bezwaar maken bij de examencommissie en vervolgens in beroep gaan bij de Commissie van Beroep voor de Examens (voor reglement zie website).

NB: zie ook <http://www.rocmondriaan.nl>, zoekterm: klachtenregelingen, Deelnemersstatuut. Klachten kun je indienen via: klachten@rocmondriaan.nl.

1.12 Gedragscode

ROC Mondriaan is een onderwijsinstelling die opleidt voor de arbeidsmarkt en deelname aan de Nederlandse samenleving. ROC Mondriaan is een neutraal instituut, wat betekent dat bijeenkomsten met een geloofs- en/of politiek karakter niet zijn toegestaan en dat er geen voorzieningen worden geboden voor geloofs- en/of politieke uitingen. ROC Mondriaan wil studenten en personeel een stimulerend leer- en werkklimaat bieden. Om dit te bereiken is het belangrijk dat we vanuit dezelfde kernwaarden afspraken maken over de omgang met elkaar. De code beschrijft deze kernwaarden, de normen en het daarbij gewenste gedrag. Tegenover het individuele recht op goed onderwijs en een goede werkgever heeft iedereen de plicht zich aan afspraken te houden. Deze gedragscode biedt een kader om ons eigen gedrag en dat van anderen aan te toetsen. De gedragscode is de basis, het uitgangspunt van waaruit iedereen keuzes maakt. Bij het maken van dergelijke keuzes biedt de code duidelijkheid. Het is tevens een stimulans om met elkaar te praten over wat ons beweegt en elkaar vragen te stellen.

Voor wie, waar en wanneer?

Deze gedragscode is van toepassing op alle studenten en personeelsleden van ROC Mondriaan. De code geldt in alle gebouwen en aanpalende terreinen / pleinen van ROC Mondriaan. Daarnaast is de code ook van toepassing tijdens georganiseerde buitenschoolse activiteiten. Tevens geldt de code voor iedereen die zich bevindt in een Mondriaanlocatie, maar geen student of personeelslid is.

De kernwaarden van ROC Mondriaan zijn:

- Actief
- Vakkundig
- Betrokken

Respect en gemeenschapszin

Binnen ROC Mondriaan werken studenten en personeel samen aan goed onderwijs.

Dit lukt alleen als er respect is voor de ander en de omgeving. In ons gedrag en in onze woorden erkennen we de positie en verantwoordelijkheid van anderen binnen onze school.

Samenwerken betekent sociaal zijn en elkaar respecteren, al zijn we niet hetzelfde. We komen uit verschillende gezinnen en culturen. We hebben een verschillende religie of levensovertuiging. We zijn man of vrouw. We verschillen in leeftijd, lengte, seksuele voorkeur of lichamelijke en verstandelijke mogelijkheden. We respecteren dat ROC Mondriaan een neutrale onderwijsinstelling is. Voor een goede samenwerking is het noodzakelijk dat we aanspreekbaar zijn op ons gedrag en dat we anderen aanspreken op ongewenst gedrag tegenover ons zelf of anderen. Respectvol omgaan met de omgeving wil zeggen samen zorg dragen voor de gebouwen, pleinen en de buurt, door ervoor te zorgen dat alles er netjes uit ziet en er geen rommel achter blijft of zaken beschadigen.

Respect en gemeenschapszin leiden tot de volgende afspraken:

- We volgen aanwijzingen van docenten en ander onderwijzend personeel, leidinggevenden of conciërges op
- We intimideren, discrimineren en pesten niet; we gebruiken geen enkele vorm van geweld, noch fysiek, noch verbaal
- We komen afspraken na
- We nemen elkaar serieus en helpen elkaar; we kleineren niet
- We spreken elkaar aan op ongewenst gedrag en zijn bereid ons eigen gedrag te verklaren
- We ruimen onze rommel op en spreken iedereen die dat niet doet erop aan
- We begroeten elkaar.

Vertrouwen en veiligheid

Iedereen is verantwoordelijk voor de fysieke en sociale veiligheid op school. Veiligheid is een wezenlijke voorwaarde om succesvol te kunnen leren en werken. We zorgen ervoor dat we zelf te vertrouwen zijn en nemen anderen serieus. Geweld, pesten, intimidatie, discriminatie en/of bedreiging worden niet getolereerd. Het spreekt vanzelf dat wapens en drugs verboden zijn.

Vertrouwen en veiligheid leiden tot de volgende afspraken:

- We spreken met elkaar en niet over elkaar; we roddelen niet over elkaar
- We beheersen ons bij ruzie of onenigheid. We zoeken op een professionele manier naar oplossingen. We praten het uit, eventueel met de hulp van derden
- We liegen of bedriegen niet
- We communiceren duidelijk; we spreken Nederlands
- We gaan zorgvuldig om met de privacy van anderen
- We scholen niet samen op een manier waardoor anderen zich geïntimideerd voelen
- We houden rekening met de gevoelens van anderen
- We houden ons aan de veiligheidsvoorschriften
- Als we iets weten, waardoor anderen gevaar lopen, melden we dat aan onze leidinggevende, begeleider of vertrouwenspersoon.

Verantwoordelijkheid, professionaliteit en integriteit

Samenwerken betekent verantwoordelijk zijn voor elkaar, voor een goede werksfeer, maar ook voor onze spullen en die van anderen.

Samenwerking betekent ook dat iedereen zich aan afspraken houdt. We spreken iemand erop aan, als hij/zij zich niet aan de afspraken houdt. Iedereen is hiervoor zelf verantwoordelijk. We verschuilen ons niet achter de verantwoordelijkheden van anderen.

Iedereen binnen ROC Mondriaan is aanspreekbaar op een professionele houding: we zorgen voor onze eigen deskundigheid en werken resultaatgericht.

Een professional kent en accepteert de verschillen in posities en verantwoordelijkheden van diverse functionarissen binnen de school.

Verantwoordelijkheid, professionaliteit en integriteit leiden tot de volgende afspraken:

- Personeel geeft zelf het goede voorbeeld: leidinggevenden aan personeel en studenten, docenten en overig personeel aan studenten. Een ouderejaars geeft het goede voorbeeld aan een jongere
- We accepteren de verantwoordelijkheden die horen bij de rol van anderen zonder ons hier achter te verschuilen
- We zorgen voor een goede voorbereiding van de lessen; we komen op tijd en spijbelen niet
- We gebruiken informatie alleen voor het doel waarvoor we het hebben gekregen
- We gaan zorgvuldig om met middelen (tijd en materialen) van anderen en/of de organisatie: we maken niets zoek, kapot of vies; we verspillen niets.
- We verzorgen ons uiterlijk en dragen kleding die past bij de functie. We dragen geen aanstootgevende kleding. Binnen de opleiding maken we afspraken over gepaste kleding voor studenten en personeel.

Naleving

Als medewerker of student van de Mondriaan gemeenschap werken we allemaal mee aan een veilig leer- en werkklimaat.

We zijn verantwoordelijk voor ons eigen handelen en gebruiken deze gedragscode daarbij als leidraad. Daarnaast stimuleren we anderen te handelen volgens de afspraken in deze gedragscode. Personeel geeft hierbij het goede voorbeeld: leidinggevenden, docenten, overig personeel. Een ouderejaars geeft het goede voorbeeld aan een jongere. Als we gedrag zien dat tegen de afspraken in gaat, spreken we de betrokkene(n) erop aan. Komen we er samen niet uit, dan nemen we contact op met onze leidinggevende / begeleider. Eventueel met de vertrouwenspersoon.

Bestaande reglementen, statuten en klachtenregelingen kunnen behulpzaam zijn bij het bieden van oplossingen.

1.13 Mondriaanpas

Iedere student van ROC Mondriaan ontvangt aan het begin van de opleiding een persoonsgebonden Studententpas met foto. De student behandelt de pas zorgvuldig en draagt deze altijd bij zich bij het bezoeken van gebouwen van ROC Mondriaan of bij buitenschoolse activiteiten die met de opleiding te maken hebben. Ook kan de pas nodig zijn bij het maken van kopieën en/of het gebruik van lockers. Bij examens moet je je pasje altijd bij je hebben om je te kunnen legitimeren. Personeel van ROC Mondriaan heeft het recht je te vragen naar je pasje om je te kunnen te legitimeren.

Waar de technische faciliteiten dit toestaan, is de deelnemer verplicht zich op Mondriaanterrein te laten registreren met behulp van de deelnemerspas. De toegang tot het gebouw of het onderwijs kan worden geweigerd als de deelnemerspas niet wordt getoond als daarom wordt verzocht.

1.14 Lesrooster en aanwezigheid

Van je docent/SLB-er ontvang je aan het begin van het schooljaar een lesrooster. Voor het begin van elk blok ontvang je een nieuw lesrooster. Roosterwijzigingen worden tijdens de lessen medegedeeld (in principe gaan alle lessen door; mocht een docent ziek zijn dan wordt deze vervangen). Bij

bijzondere evenementen, projecten en excursies ontvang je het rooster via de mail en mededelingenbord.

Uiteraard ben je tijdens les en praktijktijd (BPV) 100% aanwezig. Als je zonder bericht of toestemming afwezig bent, is dit ongeoorloofd verzuim. Te laat komen valt ook onder ongeoorloofd verzuim. Ziekmeldingen en aantoonbaar bewijs van dokters en andere medische bezoeken vallen onder geoorloofd verzuim. Verlof met toestemming valt ook onder geoorloofd verzuim.

Verzuim is een onderwerp van gesprek met de docent/studieloopbaanbegeleider en kan gevolgen hebben voor het vervolgen van je opleiding. De docent/studieloopbaan-begeleider kan je aanspreken op beide vormen van verzuim en maatregelen nemen. Hierbij worden de ouders en/of verzorgers geïnformeerd.

Maatregelen zijn onder andere de wettelijke verplichte melding bij leerplicht indien je leerplichtig en kwalificatie plichtig bent, bij ongeoorloofd verzuim van 16 uur les- en/of praktijktijd. Wettelijke verplichte melding bij niet leerplichtigen tot 23 jaar, bij 30 dagen aaneengesloten van les- en/of praktijktijd. Daarnaast kunnen er ook zorgmeldingen gedaan worden.

Het niet nakomen van de afspraken met je docent/studieloopbaanbegeleider kan leiden tot een bindend negatief studieadvies.

Voor meer informatie over je lesrooster en verzuimbeleid: zie studiegids.

1.15 Reglementen

Alle reglementen die van belang zijn voor studenten van Mondriaan zijn te vinden op de website www.rocmondriaan.nl >> Onze organisatie >> Reglementen voor deelnemers.

2. EXAMINERING

2.1 *Kwalificatiedossier*

Het onderwijs en de examens worden verzorgd volgens het kwalificatiedossier Ondernemer detailhandel 2013.

2.2 *Examenprogramma*

Het examenprogramma van je opleiding vind je in dit hoofdstuk. Hier wordt beschreven uit welke onderdelen het examen bestaat. Om een diploma te kunnen behalen, leg je als student examens af. Door middel van deze examens stellen we vast of je kennis, vaardigheden en houding voldoen aan alle kwalificatie-eisen om te kunnen functioneren als beginnend beroepsbeoefenaar. Ook is aangegeven welke eisen er gelden voor het met goed gevolg afleggen van de examenonderdelen en de BPV.

De examens van je opleiding zijn opgenomen in twee examenplannen.

- 1) het examenplan beroepsspecifiek;
- 2) het examenplan generiek.

Bij het beroepsonderdeel sluit je de kerntaken en werkprocessen van het beroep af als een beginnend beroepsbeoefenaar.

Bij het generieke onderdeel sluit je Nederlands, rekenen en Loopbaan en Burgerschap af.

De examenplannen zijn te vinden op de volgende bladzijden. Ieder examenplan kent een zak-/slagbeslissing die op de laatste regel te vinden is.

EXAMENPLAN BEROEPSSPECIFIEK

Opleiding: Ondernemer detailhandel

Crebo: 90290

Cohort: 2013

Kwalificatiedossier: 2013

EXAMENS	INHOUD		Examenvorm	Context	Onderwaarde	tijdsduur	Blok	
	werkprocessen	competenties						
1	Ondernemingsplan	1.1 t/m 1.7, 1.9	A, G, M, O, Q, X, Y	Schriftelijk / Mondeling	ROC	voldoende	gedurende laatste schooljaar	24
2	Bedrijfseconomie	1.3, 1.4, 1.6	A, M, X, Y	Schriftelijk	ROC	5,6	90 MIN	20
3	Bedrijfsadministratie	1.4, 1.5	M, Q, Y	Schriftelijk	ROC	5,6	90 MIN	22
4	Goederen	2.1 t/m 2.6	B, , M, Q, S, X, Y	Schriftelijk	ROC	5,6	90 MIN	18
5	Proeve	alle		praktijk	BPV	voldoende	4 dagdelen	24
6	MVT	Luisteren B1		theorie examens KCH	ROC	5,6	45 MIN	22
		Lezen B1		theorie examens KCH	ROC	5,6	90 MIN	22
		Gesprekken voeren B1		mondeling examens KCH	ROC	5,6	15 MIN	22
		Spreken B1		mondeling examens KCH	ROC	5,6	15 MIN	22
		Schrijven B1		theorie examens KCH	ROC	5,6	90 MIN	22
7	Afsluiting BPV	Alle kerntaken			BPV	voldoende	n.v.t.	22

Zak-/slaagbeslissing diploma: Alle kerntaken incl. de BPV beoordeling is minimaal voldoende

EXAMENPLAN GENERIEK

Opleiding: Ondernemer detailhandel				Crebo: 90290			
Cohort: 2013				Kwalificatiedossier: 2013			
EXAMEN	INHOUD	Niveau	Examenvorm	Context	Onderwaarde	Blok	
1.	Nederlands a.	Lezen	3F	schr / digitaal	ROC	Zak/slaagbeslissing Zie hieronder	22
		Luisteren	3F	schr / digitaal	ROC		22
	Nederlands b.	Spreken	3F	mondeling	ROC	Verplichte deelname	24
		Gesprekken voeren	3F	mondeling	ROC		24
		Schrijven	3F	schriftelijk	ROC		20
2.	Rekenen	Getallen, Verbanden, Meten en meetkunde, Verhoudingen	3F	schriftelijk / digitaal	ROC	Zak/slaagbeslissing Zie hieronder Verplichte deelname	20
3.	Engels	Luisteren	B1	schriftelijk	ROC	Zak/slaagbeslissing Zie hieronder	22
		Lezen	B1	schriftelijk	ROC		22
		Gesprekken voeren	A2	mondeling	ROC		24
		Spreken	A2	mondeling	ROC	Verplichte deelname	24
		Schrijven	A2	schriftelijk	ROC		22
4.	Loopbaan en Burgerschap	Kwalificatie-eisen LB				Inspanningsverplichtingen zijn voldoende aangetoond	24

Vaststelling eindresultaat Examenplan generiek:	Nederlands: rekenkundig gemiddelde van de onderdelen a op één decimaal en b op één decimaal; eindcijfer afgerond op een heel cijfer. Rekenen: eindresultaat afgerond op een heel getal Engels: minimaal een 5; rekenkundig gemiddelde van de 5 onderdelen afgerond op een heel getal
--	---

Zak-/slaagbeslissing examenplan generiek voor diploma:	Diplomeren in schooljaar 2015- 2016 Van de eindcijfers voor Nederlands, rekenen en Engels mag er één onvoldoende zijn (niet lager dan een 5), de twee andere eindcijfers moeten ten minste een 6 zijn.
---	---

2.3 Diploma-eisen

Het diploma van de opleiding Ondernemer detailhandel wordt behaald, als je:

1. De beroepsgerichte examens op basis van het examenplan met minimaal een voldoende hebt afgesloten.
2. Nederlands, examen hebt afgelegd op niveau 3F (zie 2.4)
3. Engels, examen hebt afgelegd op niveau B1, A2 (zie 2.5)
4. Rekenen, examen hebt afgelegd op niveau 3F (zie 2.6)
5. Voldaan hebt aan de inspanningsverplichting Loopbaan en Burgerschap zoals beschreven in het examenplan.
6. De BPV met minimaal een voldoende hebt afgesloten.

2.4 Nederlands

Studenten die in 2014/2015 afstuderen

Je legt een examen Nederlands af. Het examen bestaat uit twee onderdelen: een centraal ontwikkeld examen lezen en luisteren en een instellingsexamen spreken, gesprekken voeren en schrijven. De centraal ontwikkelde examens lezen en luisteren zijn digitale examens. Het centraal ontwikkelde examen en het instellingsexamen leveren één cijfer voor Nederlands op. Het cijfer voor Nederlands telt mee voor het behalen van het diploma. Van de eindcijfers voor Nederlands en Engels mag er één onvoldoende zijn (niet lager dan een 5). Het andere eindcijfer moet ten minste een 6 zijn.

Studenten die vanaf 2015/2016 afstuderen

Je legt een examen Nederlands af. Het examen bestaat uit twee onderdelen: een centraal ontwikkeld examen lezen en luisteren en een instellingsexamen spreken, gesprekken voeren en schrijven. De centraal ontwikkelde examens lezen en luisteren zijn digitale examens. Het centraal ontwikkelde examen en het instellingsexamen leveren een cijfer voor Nederlands op. Het cijfer voor Nederlands telt mee voor het behalen van het diploma. Van de eindcijfers voor Nederlands, rekenen en Engels mag er één onvoldoende zijn (niet lager dan een 5), de twee andere eindcijfers moeten ten minste een 6 zijn.

In de onderstaande tabel worden de eisen weergegeven die voor jouw opleiding zijn gesteld. De vereiste taalniveaus voor jouw opleiding zijn aangegeven volgens de taalniveaus van het Referentiekader Taal en Rekenen.

Generiek en beroepsspecifiek:

Vaardigheid Niveau	Luisteren	Lezen	Gesprekken voeren	Spreken	Schrijven
3F	x	x	x	x	x

In bijlage 6 zijn de taalniveaus beschreven.

2.5 Engels

Studenten die in 2014/2015 afstuderen

Je legt een examen Engels af. Het cijfer voor Engels telt mee voor het behalen van het diploma. Van de eindcijfers voor Nederlands en Engels mag er één onvoldoende zijn (niet lager dan een 5). Het andere eindcijfer moet ten minste een 6 zijn.

Studenten die vanaf 2015/2016 afstuderen

Je legt een examen Engels af. Het cijfer voor Engels telt mee voor het behalen van het diploma. Van de eindcijfers voor Nederlands, rekenen en Engels mag er één onvoldoende zijn (niet lager dan een 5), de twee andere eindcijfers moeten ten minste een 6 zijn.

De beroepsspecifieke taaleisen en de generieke eisen worden geëxamineerd met een instellingsexamen.

In de tabel hieronder vind je de generieke uitstroomseisen Engels.

Vaardigheid Niveau	Luisteren	Lezen	Gesprekken voeren	Spreken	Schrijven
B1	x	x			
A2			x	x	x

Voor jouw opleiding moet er ook voor het beroep Engels worden beheerst. In onderstaande tabel zijn de beroepsgerichte uitstroomseisen aangegeven.

Vaardigheid Niveau	Luisteren	Lezen	Gesprekken voeren	Spreken	Schrijven
B1	x	x	x	x	x
A2					

De niveaubeschrijvingen van de Moderne Vreemde Talen kun je vinden in bijlage 7.

2.6 Rekenen

Studenten die in 2014/2015 afstuderen

Je legt een examen rekenen af. Het centraal ontwikkelde examen is een pilotexamen. Het pilotexamen levert één cijfer voor rekenen op. Het cijfer rekenen telt niet mee voor het behalen van het diploma.

Let op: Indien je na 1 oktober 2015 afstudeert, telt het cijfer voor rekenen wel mee voor het behalen van het diploma.

Studenten die vanaf 2015/2016 afstuderen

Je legt een examen rekenen af. Het examen is een centraal ontwikkeld examen. Het centraal ontwikkelde examen is een digitaal examen dat verplicht moet worden afgenomen. Het centraal ontwikkelde examen levert één cijfer voor rekenen op. Het cijfer rekenen telt mee voor het diploma. Van de eindcijfers voor Nederlands, rekenen en Engels mag er één onvoldoende zijn (niet lager dan een 5), de twee andere eindcijfers moeten ten minste een 6 zijn.

In de onderstaande tabel worden de eisen weergegeven die voor je opleiding zijn gesteld. De vereiste rekenniveaus voor jouw opleiding zijn aangegeven volgens de rekenniveaus van het Referentiekader Taal en Rekenen.

Generieke rekeneisen

Vaardigheid Niveau	Getallen	Verbanden	Meten en meetkunde	Verhoudingen
3F	x	x	x	x

Voor jouw opleiding moeten er ook voor het beroep bepaalde rekenvaardigheden worden beheerst. In de onderstaande tabel zijn die aangegeven.

Rekeneisen vanuit het beroep

Vaardigheid Niveau	Getallen	Verbanden	Meten en meetkunde	Verhoudingen
3F	x	x		X
2F			x	

De beschrijvingen van de rekenvaardigheden kun je vinden in bijlage 8.

2.7 Examenreglement

De bepalingen van het *Centraal Examenreglement Beroepsopleidingen ROC Mondriaan* (bijlage 2) zijn van toepassing op alle examinering.

2.8 Examencommissie en onvoorziene gevallen

De examencommissie is verantwoordelijk voor het op een verantwoorde wijze doorlopen van de examenprocedures voor die opleidingen waarvoor zij is ingesteld door het bevoegd gezag.

De examencommissie bewaakt het totale proces van planning, de voorbereiding, de afname, de beoordeling, de vaststelling van het resultaat, het bekendmaken van de uitslag, de evaluatie en het beheren en bewaren van examenbescheiden.

In gevallen waarin het examenreglement niet voorziet, beslist de examencommissie. In bijlage 3 is te lezen wie er zitting hebben in de examencommissie, wat hun functies zijn en hoe de commissie te bereiken is.

2.9 Beroepsprocedure

Bij de 'Commissie van Beroep voor de Examens' (zie bijlage 4) kan je beroep aantekenen tegen beslissingen van de examencommissie, de examinatoren en de studieloopbaanbegeleider, als deze beslissingen verband houden met het examen of een onderdeel daarvan. Voor de manier waarop beroep kan worden aangetekend zie het *Reglement van beroep voor de examens*. Dit reglement is te vinden op de website van ROC Mondriaan: www.rocmondriaan.nl.

BIJLAGEN

1. Enkele belangrijke begrippen

Beroepsopleidende leerweg (BOL): leerweg waarbij het aantal studiebelastingsuren ten minste 1600 uur (per jaar) bedraagt. Van de totale studiebelasting wordt tussen de 20% en 60% besteed aan de beroepspraktijkvorming. Het aantal begeleide uren bedraagt ten minste 850 uur.

Beroepsbegeleidende leerweg (BBL): leerweg waarbij het aantal studiebelastingsuren ten minste 1600 uur (per jaar) bedraagt. Van de totale studiebelasting wordt 60% of meer besteed aan de beroepspraktijkvorming. Het aantal begeleide uren bedraagt ten minste 200 uur.

Aanwezigheidsregistratie: je aanwezigheid op school en BPV wordt geregistreerd door de docent, begeleider en/of door een digitaal systeem.

Begeleide uren: onderwijsactiviteiten die plaatsvinden onder begeleiding van een docent van ROC Mondriaan of uren in de BPV.

Beroepspraktijkvorming (BPV): Dat deel van de beroepsopleiding dat in de praktijk wordt uitgevoerd. De BPV is een verplicht onderdeel van de beroepsopleiding. Een met goed gevolg afgesloten BPV is een wettelijke voorwaarde voor diplomering.

BPV-overeenkomst: een overeenkomst die jij aangaat met school en het bedrijf waar jij BPV doet. Daarin staat zowel wat van jou verwacht wordt tijdens de BPV-periode, als wat jij van de instelling en school mag verwachten.

Bindend negatief studievoorschrift: de mededeling van ROC Mondriaan waarin aan jou wordt verteld dat jij je studie bij de opleiding dient te stoppen.

Cohort: groep examenkandidaten die op basis van hetzelfde kwalificatiedossier en hetzelfde examenplan examen aflegt.

Centrale examens (coe): examens Nederlandse taal en rekenen van het College voor Examens die centraal worden georganiseerd.

Competenties: In iedere kerntaak moet je aan het einde van je opleiding competent zijn. Dat betekent: dingen weten (kennis), dingen begrijpen (inzicht), dingen kunnen (vaardigheden) en een goede houding laten zien.

Diploma: een wettelijk document waarmee wordt aangetoond en vastgelegd dat de eigenaar een omschreven kwalificatie heeft behaald.

Diploma-eisen: het geheel van vereisten waaraan de student moet voldoen om het diploma te behalen.

Examen: onderzoek naar en beoordeling van kennis, vaardigheden en houding van een examenkandidaat.

Examendossier: totaal van examenresultaten en bewijsstukken op grond waarvan besloten kan worden over diplomering van de kandidaat.

Examenplan: het overzicht van de examens in je opleiding.

Generiek: algemeen (bijvoorbeeld: de generieke vakken: de algemene vakken).

Kenniscentrum (beroepsonderwijs bedrijfsleven): een organisatie van een bepaalde branche die kerntaken en competenties vaststelt. Voor jouw opleiding is dat: KC Handel

Kerntaken: de belangrijkste taken die je in je beroep moet uitvoeren.

Kwalificatie: het geheel van exameneisen en bekwaamheden die een afgestudeerde van een beroepsopleiding moet beheersen voor het functioneren in het beroep en als burger in de samenleving.

Kwalificatiedossier: het document waarin een of meer kwalificaties zijn beschreven.

Onbegeleide uren: de uren die je als student zelfstandig aan je opleiding besteedt.

Onderwijsovereenkomst (OWO): in de onderwijsovereenkomst wordt vastgelegd wat van jou verwacht wordt in de opleiding en wat jij van de school mag verwachten.

Specifiek (of beroepsspecifiek): hoort bij het beroep.

Studiebelastingsuren (sbu): hoeveel uur je per jaar moet besteden aan een opleiding wordt uitgedrukt in 'studiebelastingsuren'. Deze studiebelastingsuren bestaan uit begeleide en onbegeleide uren.

Studieloopbaanbegeleider: helpt je bij je studie.

Schorsing: het tijdelijk niet mogen deelnemen aan onderwijsactiviteiten.

Toets: wordt gebruikt om de ontwikkeling van de student zichtbaar te maken op het gebied van kennis, vaardigheden en houding.

Toetsplan: het overzicht van de toetsen in je opleiding.

Verwijdering: het gedwongen moeten beëindigen van de opleiding.

Verzuimmelding: Mondriaan meldt verplicht het verzuim van 18- tot 23-jarigen bij het Regionale Meld- en Coördinatiepunt.

Werkproces: een afgebakend geheel van beroepshandelingen binnen een kerntaak.

2. centraal examenreglement beroepsopleidingen roc mondriaan

Artikel 1	Regeling van de examens
Artikel 2	Het examen
Artikel 3	Herkansen van examens
Artikel 4	Organisatie van examens
Artikel 5	De uitslag
Artikel 6	Onregelmatigheden
Artikel 7	Beroepsrecht
Artikel 8	Slotbepaling
Artikel 9	Citeertitel

De bepalingen die in dit Centraal Examenreglement Beroepsopleidingen van ROC Mondriaan zijn vastgelegd, gelden voor de (CREBO gerelateerde) examens voor beroepsopleidingen.

In alle gevallen geldt dat zowel het proces van examinering als de examenproducten voldoen aan de eisen van het Toezichtkader BVE.

De regels uit dit examenreglement gelden voor alle examens, tenzij tussen de school en de Exameninstelling die in voorkomende gevallen de examens verzorgt, anders is bepaald. Ter uitwerking kunnen in de Onderwijs- en examenregeling van de opleiding specifieke regels zijn opgenomen.

Het Centraal Examenreglement Beroepsopleidingen ROC Mondriaan is laatstelijk vastgesteld door het College van Bestuur op 19 februari 2013 en treedt in werking op 1 september 2013.

ARTIKEL 1   Regeling van de examens

1.1   Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

- Centraal Examen: de centrale afname binnen ROC Mondriaan van de centraal ontwikkelde examens Nederlands en rekenen van het College voor Examens.
- College voor Examens: is verantwoordelijk voor de afname van centraal ontwikkelde examens Nederlands en rekenen binnen het middelbaar beroeps onderwijs.
- College van Bestuur: het bevoegd gezag dat belast is met de leiding van ROC Mondriaan.
- Commissie van beroep voor de examens: een onafhankelijke commissie, ingesteld door het bevoegd gezag, die het beroep behandelt dat door een examenkandidaat is ingesteld tegen het besluit van de Examencommissie.
- Diploma: een krachtens de wet erkend document waarmee is aangetoond en vastgelegd dat de bezitter een omschreven kwalificatie behaald heeft.
- EVC-rapportage: Rapportage inzake verworven competenties, opgesteld door een EVC-erkende instelling.
- Examinator: wettelijke term waarmee iemand bedoeld wordt die examens afneemt en beoordeelt.
- Examen: door een daartoe bevoegde instantie ingesteld onderzoek naar kennis, houding en vaardigheden die de examenkandidaat zich op grond van de diploma-eisen moet hebben eigen gemaakt, en de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek aan de hand van de beoordelingscriteria en beslisregels.
- Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB: de wet over examinering en kwalificering die voor de beroepsopleidingen geldt vanaf 1 augustus 2012.
- Examencommissie: organisatorische eenheid binnen de instelling, ingesteld door het bevoegd gezag, die verantwoordelijk is voor examinering en diplomering.
- Examenopdracht: een examen of onderdeel van een examen; kan bestaan uit kennis- en/of praktijkonderdelen.
- Generieke examenonderdelen: examens in de vakken Nederlands, rekenen en Engels. NB. De generieke vakken zijn Nederlands, rekenen, Engels en Loopbaan en Burgerschap.
- Herkansen: het opnieuw afleggen van een examen (onderdeel).
- Instelling: ROC Mondriaan.
- Kerntaken: samenhangende en kenmerkende beroepsactiviteiten (werkprocessen), die door beroepsbeoefenaren worden uitgevoerd.
- Onderwijs- en Examenregeling (OER): de regels en afspraken binnen ROC Mondriaan die gelden voor examinering en diplomering.
- Onderwijsmanager: leidinggevende van de school.
- Opleidingsduur: de normatieve duur van de opleiding vermeerderd met maximaal twee jaar.
- School: organisatieonderdeel van ROC Mondriaan waarbinnen opleidingen worden verzorgd.
- Specifieke examenonderdelen: examens in de beroepsspecifieke vakken.
- Student: een persoon die is ingeschreven voor een beroepsopleiding bij ROC Mondriaan en de onderwijsovereenkomst heeft getekend.
- Studieduur: door het bevoegd gezag vastgestelde duur van het aangeboden traject met inachtneming van de studielast.
- Toezicht, vroeger genaamd externe legitimering: het proces dat wordt uitgevoerd door de Onderwijsinspectie, om te waarborgen dat de exameninhoud en het examenproces voldoen aan de kwaliteitsnormen, en dat het niveau en de inhoud zijn afgestemd op de kwalificatiedossiers.
- Werkproces: een afgebakend geheel van beroepshandelingen binnen een kerntaak.
- Wet: de Wet Educatie en Beroepsonderwijs.

ARTIKEL 2   Het examen

2.1   Recht op deelname

Studenten hebben toegang tot alle onderdelen van het examen waarvoor zij een onderwijsovereenkomst met ROC Mondriaan hebben gesloten voor zover die toegang niet is beperkt door bepalingen in de onderwijs- en examenregeling, bepalingen in het kader van veiligheid, dan wel door de bepalingen uit dit reglement.

2.2 Vrijstellingen

De examencommissie kan, op verzoek van de betrokkene, op basis van vooropleiding en/of kennis of ervaring vastgelegd in een EVC-rapportage, bepalen dat gehele of gedeeltelijke vrijstelling wordt verleend voor bepaalde examenonderdelen.

Bij de beoordeling van vrijstellingsverzoeken is de examencommissie gehouden aan de richtlijnen en procedures in het Examenhandboek Beroepsonderwijs ROC Mondriaan en het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB.

ARTIKEL 3. Herkansen van examens

3.1 Recht op herkansing

De student heeft recht op één herkansing van elk examen binnen de voor hem geldende studieduur. Voor het herkansen van de centrale examens geldt het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB.

3.2 Mogelijkheid tot meer herkansingen

Indien er mogelijkheid wordt geboden tot meer herkansingen zijn de voorwaarden daartoe (bijvoorbeeld met betrekking tot het naleven van de presentieregels) opgenomen in de onderwijs- en examenregeling van de opleiding.

ARTIKEL 4 Organisatie van de examens

4.1 Bekendmaking organisatie van het examen

Alle gegevens met betrekking tot de inhoud, vorm, organisatie en beoordeling van examens worden tijdig aan de studenten bekend gemaakt. Dit geldt eveneens voor de informatie over toegestane of verplichte hulpmiddelen.

4.2 Bekendmaking gang van zaken

De gang van zaken voor, tijdens en na afloop van een examenopdracht of centraal examen wordt tijdig, dat wil zeggen, ten minste een week voor aanvang van het examen aan de student kenbaar gemaakt.

De examencommissie bepaalt of, en zo ja op welke wijze, een student zich moet inschrijven voor een examenonderdeel. Studenten zijn verplicht deel te nemen aan de examenonderdelen waarvoor zij zich hebben ingeschreven.

4.3 Aangepaste examinering

Ten aanzien van specifieke doelgroepen en gehandicapten kan de examencommissie aangepaste examinering toestaan. De student dient hiertoe een schriftelijk verzoek in bij de examencommissie. Bij centrale examinering dient het verzoek te voldoen aan de eisen conform het examenprotocol van het College voor Examens.

De beslissing van de examencommissie wordt uiterlijk binnen tien schooldagen na indiening van het verzoek, schriftelijk meegedeeld aan de student.

4.4 Uitvoering

De examencommissie is verantwoordelijk voor de goede gang van zaken tijdens de uitvoering van examens. De commissie is verantwoordelijk voor de inrichting van de locatie, het beschikbaar zijn van de benodigde materialen en draagt zo nodig zorg voor adequate surveillance.

De uitvoering van centrale examens vindt plaats conform het examenprotocol van het College voor Examens.

4.5 Legitimatie

Alle studenten die een examen afleggen moeten een geldig legitimatiebewijs kunnen tonen; wanneer zij daarvan in het bezit zijn: hun Mondriaanpas.

ARTIKEL 5 De uitslag

5.1 Bekendmaking uitslag

De uitslag van een examen wordt binnen tien schooldagen na het examen bekend gemaakt. Bij centrale examens gelden de landelijk afgesproken termijnen zoals die door het College voor Examens zijn doorgegeven. Resultaten worden in de regel schriftelijk aan de studenten bekendgemaakt.

5.2 Inzagerecht, bewaartermijn en recht op bespreking

Examengegevens van studenten worden, indien de aard of omvang van de stukken dat toelaat, tezamen met de beoordelingsaspecten en indicatoren door de school bewaard. De bewaartermijn bedraagt zes maanden na afronding van de opleiding. Gedurende zes weken na de bekendmaking van de uitslag hebben belanghebbenden recht op inzage en heeft de student recht op bespreking van het materiaal en op motivering van de beoordeling, voor zover een eventuele geheimhoudingsplicht ten aanzien van de examenproducten zich daar niet tegen verzet. Voor zover mogelijk wordt een alternatief geboden.

Bij centrale examens zijn de regels voor het recht op inzage van toepassing zoals die zijn opgenomen in het examenprotocol van het College voor Examens.

5.3 Diplomerings

De wettelijke eisen en voorwaarden voor diplomering zijn beschreven in de Onderwijs- en examenregeling van de opleiding. De student komt voor een diploma in aanmerking, als hij aan al deze eisen en voorwaarden aantoonbaar heeft voldaan.

5.4 Geldigheidsduur examen

5.4.1 De geldigheidsduur van de uitslag van een specifiek examen(onderdeel) is tijdens de opleiding gelijk aan de opleidingsduur.

5.4.2 De geldigheidsduur van de uitslag van examens van de generieke examenonderdelen Nederlandse taal en rekenen en Engels is maximaal twee jaar.

ARTIKEL 6 Onregelmatigheden

6.1 Onregelmatigheden

De examencommissie is bevoegd het examen ongeldig te verklaren bij onregelmatigheden.

Als onregelmatigheid wordt in ieder geval aangemerkt:

- (het mogelijk maken van) spieken,
- het overnemen van teksten zonder bronvermelding,
- het niet opvolgen van instructies van surveillanten,
- het gebruiken van niet toegestane hulpmiddelen.
- Het ongeoorloofd meenemen van papier of aantekeningen.

Verder staat het ter beoordeling van de examencommissie om gedragingen, handelingen en dergelijke aan te merken als onregelmatig in de zin van dit artikel.

6.2 Horen student

Alvorens de examencommissie een beslissing neemt inzake geschillen, hoort deze de student.

6.3 Onregelmatigheden van ernstige aard

Indien er sprake is van onregelmatigheden van ernstige aard, kan de examencommissie de onderwijsmanager adviseren disciplinaire maatregelen te treffen, conform artikel 7 van het Deelnemersstatuut.

ARTIKEL 7 Beroepsrecht

Studenten kunnen beroep aantekenen tegen beslissingen van beoordelaars, de examencommissie en de examinatoren, die verband houden met het examen of een onderdeel daarvan. Dit kan bij de Commissie van Beroep voor de Examens, op basis van het 'Deelnemersstatuut' en conform het 'Reglement commissie van Beroep voor de Examens Mondriaan'.

ARTIKEL 8 Slotbepaling

8.1 Onvoorziene gevallen

In gevallen waarin dit reglement en de betreffende onderwijs- en examenregeling niet voorziet, beslist de examencommissie.

8.2 Geheimhouding

Een ieder die betrokken is bij de uitvoering van de examinering en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hen tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van de examinering noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

8.3 Strijdigheid bepalingen

Indien enige bepaling uit de onderwijs- en examenregeling strijdig is met de bepalingen uit dit reglement, hebben de bepalingen uit dit reglement voorrang.

ARTIKEL 9 Citeertitel

Dit reglement kan worden aangehaald als het Centraal Examenreglement Beroepsopleidingen ROC Mondriaan.

Lijst van documenten waar naar verwezen wordt:

- Het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB.
- De Onderwijs- en Examenregeling van de opleiding (OER)
- Het Examenprotocol van het College voor Examens conform het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB.

3. Examencommissie

De examencommissie van de School voor Handel is bereikbaar op het volgend adres:

Adres : Leeghwaterplein 72
tel. : 088 – 666 5389
e-mail : i.kortekaas@rocmondriaan.nl

4. Commissie van Beroep voor de Examens

Als student kun je bij de 'Commissie van Beroep voor de Examens' beroep aantekenen tegen beslissingen die verband houden met de uitslag van en de behandeling tijdens een onderdeel van het examen. Het beroep moet je binnen twee weken na de beslissing indienen bij de 'Commissie van Beroep voor de Examens' door middel van een brief met de redenen waarom je het niet eens bent met de beslissing.

ADRES COMMISSIE VAN BEROEP VOOR DE EXAMENS

De 'Commissie van Beroep voor de Examens' is te bereiken via het meld- en informatiepunt klachten: klachten@rocmondriaan.nl.

Commissie van Beroep voor de Examens
Leeghwaterplein 72
2521 DB Den Haag
Tel. 088-6663848 (dhr. Leo Hofland, griffier van de commissie)

Zie voor de manier waarop je beroep kunt aantekenen bij de 'Commissie van Beroep voor de Examens' het *Reglement van beroep voor de examens Mondriaan*. Deze kun je vinden op de website www.rocmondriaan.nl.

5. Klachtencommissie ROC Mondriaan

De Klachtencommissie van ROC Mondriaan is te bereiken via het volgende mailadres: klachten@rocmondriaan.nl .

Het bezoekadres:

Leeghwaterplein 72
2521 DB Den Haag

6. Niveaubeschrijvingen Nederlands

	Mondelinge taalvaardigheid			Lezen		Schrijven
	Gesprekken	Luisteren	Spreken	Zakelijke teksten	Fictionele, narratieve en literaire teksten	
4F	Kan in alle soorten gesprekken taal nauwkeurig en doeltreffend gebruiken voor een breed scala van onderwerpen uit (beroeps)opleiding, en van maatschappelijke aard.	Kan luisteren naar een grote variatie aan, ook complexe, teksten over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard, die ook abstracte thema's kunnen behandelen.	Kan duidelijke, gedetailleerde monologen en presentaties houden over tal van onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard. Kan daarbij subthema's integreren, specifieke standpunten ontwikkelen en het geheel afronden met een passende conclusie.	Kan een grote variatie aan teksten lezen over tal van onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard en kan die in detail begrijpen.	Kan volwassenenliteratuur interpreterend en esthetisch lezen.	Kan goed gestructureerde teksten schrijven over allerlei onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard. Kan relevante belangrijke kwesties benadrukken, standpunten uitgebreid uitwerken en ondersteunen met redenen en relevante voorbeelden.
3F	Kan op effectieve wijze deelnemen aan gesprekken over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard.	Kan luisteren naar een variatie aan teksten over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard.	Kan monologen en presentaties houden over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard, waarin ideeën worden uitgewerkt en voorzien van relevante voorbeelden.	Kan een grote variatie aan teksten over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard zelfstandig lezen. Leest met begrip voor geheel en details.	Kan adolescentenliteratuur en eenvoudige volwassenenliteratuur kritisch en reflecterend lezen.	Kan gedetailleerde teksten schrijven over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard, waarin informatie en argumenten uit verschillende bronnen bijeengevoegd en beoordeeld worden.
2F	Kan in gesprekken over alledaagse en niet alledaagse onderwerpen uit leefwereld en (beroeps)opleiding uiting geven aan persoonlijke meningen, kan informatie uitwisselen en gevoelens onder woorden brengen.	Kan luisteren naar teksten over alledaagse onderwerpen, onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld van de leerling of die verder van de leerling af staan.	Kan redelijk vloeiend en helder ervaringen, gebeurtenissen, meningen, verwachtingen, gevoelens onder woorden brengen over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard.	Kan teksten lezen over alledaagse onderwerpen, onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld van de leerling en over onderwerpen die verder van de leerling afstaan.	Kan eenvoudige adolescentenliteratuur herkenkend lezen.	Kan samenhangende teksten schrijven met een eenvoudige, lineaire opbouw, over uiteenlopende vertrouwde onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard.
1F	Kan eenvoudige gesprekken voeren over vertrouwde onderwerpen in het dagelijks leven op en buiten school.	Kan luisteren naar eenvoudige teksten over alledaagse, concrete onderwerpen of over onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld van de leerling.	Kan in eenvoudige bewoordingen een beschrijving geven, informatie geven, verslag uitbrengen, uitleg en instructie geven in alledaagse situaties in en buiten school.	Kan eenvoudige teksten lezen over alledaagse onderwerpen en over onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld.	Kan jeugdliteratuur belevend lezen.	Kan korte, eenvoudige teksten schrijven over alledaagse onderwerpen of over onderwerpen uit de leefwereld.

7. Niveaubeschrijvingen Moderne Vreemde Talen

	Luisteren	Lezen	Spreken	Gesprekken	Schrijven
B2	Kan een langer betoog en lezingen begrijpen en complexe redeneringen volgen als het onderwerp redelijk vertrouwd is. Kan de meeste actualiteiten-programma's op de tv volgen. Kan het grootste deel van films in standaarddialect begrijpen.	Kan artikelen en verslagen lezen die betrekking hebben op eigentijdse problemen waarbij de schrijver een bijzondere positie of standpunt inneemt. Kan eigentijds literair proza begrijpen.	Kan gedetailleerde beschrijvingen presenteren over een breed scala aan onderwerpen die betrekking hebben op het eigen interessegebied. Kan een standpunt over een actueel onderwerp verduidelijken de voordelen en nadelen van diverse opties toelichten.	Kan zo deelnemen aan een vloeiend gesprek, dat normale uitwisseling met moedertaalsprekers mogelijk is. Kan binnen een vertrouwde context actief deelnemen aan een discussie en standpunten uitleggen en ondersteunen.	Kan een duidelijke, gedetailleerde tekst schrijven over een breed scala aan onderwerpen die de interesse van de schrijver hebben. Kan een verslag schrijven, informatie doorgeven of redenen aanvoeren ter ondersteuning voor of tegen een standpunt. Kan brieven schrijven waarin het persoonlijk belang van indrukken en ervaringen aangegeven wordt.
B1	Kan de hoofdpunten begrijpen wanneer in duidelijk taal wordt gesproken over vertrouwde zaken die hij regelmatig tegenkomt op zijn werk, school, vrije tijd enz. Kan de hoofdpunten begrijpen van radio- of tv- programma's over actuele zaken of vertrouwde onderwerpen (<i>persoonlijk, beroep</i>), als er langzaam en duidelijk wordt gesproken.	Kan teksten begrijpen die vooral bestaan uit zeer frequente, dagelijks aan het werk verbonden taal. Kan de beschrijvingen van gebeurtenissen, gevoelens en wensen in persoonlijke brieven begrijpen.	Kan uitingen op een eenvoudige manier aan elkaar verbinden, zodat hij ervaringen, gebeurtenissen dromen, verwachtingen en ambities kan beschrijven. Kan in het kort redenen en verklaringen geven voor meningen en plannen. Kan een verhaal vertellen of de plot van een boek of film weergeven en de eigen reactie beschrijven.	Kan de meeste situaties aan die zich voordoen tijdens een reis in het gebied waar de taal wordt gesproken. Kan onvoorbereid deelnemen aan een gesprek over onderwerpen die vertrouwd zijn, of zijn persoonlijke belangstelling hebben of die betrekking hebben op het dagelijks leven (<i>b.v. familie, hobby's, werk, reizen en actuele gebeurtenissen</i>)	Kan eenvoudige samenhangende tekst schrijven over onderwerpen die vertrouwd of van persoonlijk belang zijn. Kan persoonlijke brieven schrijven waarin ervaringen en indrukken beschreven worden.
A2	Kan zinnen en de meest frequente woorden begrijpen die betrekking hebben op gebieden van persoonlijk belang (<i>informatie over mezelf familie, winkelen, omgeving werk</i>). Kan de belangrijkste punten in korte, duidelijke, eenvoudige berichten en aankondigingen volgen	Kan zeer korte, eenvoudige teksten lezen. Kan specifieke, voorspelbare informatie vinden in eenvoudige teksten, zoals advertenties, menu's, dienstregelingen. Kan korte, eenvoudige, persoonlijke brieven begrijpen.	Kan een reeks uitdrukkingen en zinnen gebruiken om in eenvoudige woorden familie en andere mensen, leefomstandigheden, opleiding en huidige of meest recente baan te beschrijven.	Kan communiceren over eenvoudige en alledaagse taken die een directie uitwisseling van informatie over vertrouwde onderwerpen en activiteiten betreffen. Kan zeer kort sociale gesprekken aan, hoewel hij gewoonlijk niet voldoende begrijpt om het gesprek zelfstandig gaande te houden.	Kan korte eenvoudige notities en boodschappen opschrijven. Kan een zeer eenvoudige persoonlijke brief schrijven, bijvoorbeeld om iemand voor iets te bedanken.
A1	Kan vertrouwde woorden en zinnen begrijpen die zichzelf, zijn familie en mijn directe concrete omgeving betreffen, wanneer de mensen langzaam en duidelijk spreken.	Kan vertrouwde namen, woorden en zeer eenvoudige zinnen begrijpen, bijvoorbeeld in mededelingen, op posters en catalogi.	Kan eenvoudige uitdrukkingen en zinnen gebruiken om de woonomgeving en de mensen in de naaste omgeving te beschrijven.	Kan deelnemen aan een eenvoudig gesprek, wanneer de gesprekspartner bereid is om zaken in een langzamer tempo te herhalen of opnieuw te formuleren en helpt bij het formuleren van wat de spreker probeert te zeggen. Kan eenvoudige vragen stellen en beantwoorden die een directe behoefte of zeer vertrouwde onderwerpen betreffen.	Kan een korte, eenvoudige mededeling doen, bijvoorbeeld voor het zenden van vakantiegroeten. Kan op formulieren persoonlijke details invullen, bijvoorbeeld naam, nationaliteit, en adres op een inschrijvingsformulier noteren

8. Beschrijving rekenvaardigheden

In het onderstaande schema zijn de rekenvaardigheden beschreven die je moet beheersen.

Getallen	<p>A. Notatie, taal en betekenis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitspraak, schrijfwijze en betekenis van getallen, symbolen en relaties - wiskundetaal gebruiken <p>B Met elkaar in verband brengen</p> <ul style="list-style-type: none"> - getallen en getal relaties - structuur en samenhang <p>C Gebruiken</p> <ul style="list-style-type: none"> - Berekeningen uitvoeren met gehele getallen, breuken en decimale getallen
Verhoudingen	<p>A. Notatie, taal en betekenis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitspraak, schrijfwijze en betekenis van getallen, symbolen en relaties - wiskundetaal gebruiken <p>B. Met elkaar in verband brengen</p> <ul style="list-style-type: none"> - verhouding, procent, breuk, decimaal getal, deling, 'deel van 'met elkaar in verband brengen <p>C. Gebruiken</p> <ul style="list-style-type: none"> - in de context van verhoudingen berekeningen uitvoeren, ook met procenten en verhoudingen.
Metten en meetkunde	<p>A. Notatie, taal en betekenis</p> <ul style="list-style-type: none"> - meten van lengte, oppervlakte, inhoud en gewicht, temperatuur - tijd en geld - meetinstrumenten - schrijfwijze en betekenis van meetkundige symbolen en relaties <p>B. Met elkaar in verband brengen</p> <ul style="list-style-type: none"> - meetinstrumenten gebruiken - structuur en samenhang tussen meeteenheden -verschillenden representaties 2D en 3D <p>C. Gebruiken</p> <ul style="list-style-type: none"> - meten - rekenen in de meetkunde
Verbanden	<p>A. Notatie, taal en betekenis</p> <ul style="list-style-type: none"> - analyseren en interpreteren van informatie uit tabellen, grafische voorstellingen en beschrijvingen -veel voorkomende diagrammen en grafieken <p>B. Met elkaar in verband brengen</p> <ul style="list-style-type: none"> - verschillende voorstellingsvormen met elkaar in verband brengen - gegevens verzamelen, ordenen en weergeven - patronen beschrijven <p>C. Gebruiken</p> <ul style="list-style-type: none"> - tabellen, diagrammen en grafieken gebruiken bij het oplossen van problemen - rekenvaardigheden gebruiken

9. Beschrijving competenties

Competenties	Y	Bedrijfsmatig handelen
	X	Ondernemend en commercieel handelen
	W	Gedrevenheid en ambitie tonen
	V	Met druk en tegenslag omgaan
	U	Omgaan met verandering en aanpassen
	T	Instructies en procedures opvolgen
	S	Kwaliteit leveren
	R	Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten
	Q	Plannen en organiseren
	P	Leren
	O	Creëren en innoveren
	N	Onderzoeken
	M	Analyseren
	L	Materialen en middelen inzetten
	K	Vakdeskundigheid toepassen
	J	Formuleren en rapporteren
	I	Presenteren
	H	Overtuigen en beïnvloeden
	G	Relaties bouwen en netwerken
	F	Ethisch en integer handelen
	E	Samenwerken en overleggen
	D	Aandacht en begrip tonen
	C	Begeleiden
	B	Aansturen
	A	Beslissen en activiteiten initiëren